

ט. שעל ידי עבירה נעשה טרפה. על ידי החטא נעשה לטרפה שאינה חיה. וז"ל
 וכו' נקרא: רע, אהוב בו, ⁶² ומלכשתו
 ענה ויראה, ⁶³ ומכשרתו להיות
 צדיק וחסיד וישר ⁶⁴ ונאמן, -
^{66(ט)} שעל ידי עברה נעשה טרפה, ⁶⁷ כמו שכתוב בזהר

ביאורים

מאהבת ה' שציוונו על כך. 61. רע אהוב. הלומד תורה לשמה, נקרא רעו ואהובו של הקב"ה, שנאמר (תהלים קלט, יז): 'ולי מה יקרו רעיק אל', ונאמר גם (שם קכב, ו): 'ישליו אהביך' (רש"י). כמו כן בפסוק אחר אומר הקב"ה (משלי ח, יז): 'אני אהבי אהב', והרי שהלומד תורה מתוך אהבת הקב"ה הרי הוא גם אהוב לפניו (כלה רבתי, ח; מחזור ויטרי). 62. ומלכשתו ענה ויראה. התורה מלבישה את הלומד תורה לשמה ענוה ויראה מרוממות ה'. [הקמדות הן כמלבושים לנפש האדם, שנאמר (איוב כט, יד): 'צדק לבשתי וילבשני כמעיל וצניף משפטי' (מחזור ויטרי)]. והלומד תורה לשמה מכיר מתוך כך בשפלות האדם וברוממות הקב"ה, ונמצאת התורה מלבישתו ענוה ויראת שמים (לב אבות). וכתב ה'נפש החיים' (ד, ט), שאף על פי שיראת שמים היא תנאי ללימוד תורה כראוי, כמו ששינונו (אבות ג, יז): 'אם אין יראה אין חכמה', מכל מקום הלומד תורה לשמה אינו צריך לעסוק הרבה בספרי יראה ומוסר, משום שלימוד התורה עצמו יביאהו לידי מדת היראה]. 63. ומכשרתו וכו'. עתה מונה מעלות שאינן נקנות אלא בעמל ויגיעה, אמנם לימוד התורה לשמה מסייע לאדם לסור מן הרע, ומכשירו בכך לקנות בנפשו מדות אלו (מדרש שמואל; רוח חיים). 64. צדיק וחסיד וישר. "צדיק" - הוא העושה את כל מעשיו בתמימות, אינו עושה עוול ונוהג בכל דבר על פי הדין. "חסיד" - הוא העושה לפניו משורת הדין, ואילו "ישר" - הוא העושה מעשים ישרים מטבעו, והוא גדול יותר מצדיק (רש"י; מדרש שמואל בשם החסיד יעב"ז). 65. ונאמן. הוא מלשון "מימיו נאמנים" (ישעיה לג, טז), דהיינו שאינם פוסקים, ואף הלומד תורה לשמה, כיון שזכה למעלות אלו שוב לא ירד ממדרגתו, ולא יארע לו כפי שאירע ליוחנן כהן גדול ששימש בכהונה גדולה שמונים שנה ולבסוף נעשה צדוקי (תפא"י; רוח חיים; מדרש שמואל). 66. שעל ידי עבירה נעשה טרפה. על ידי החטא נעשה לטרפה שאינה חיה. 67. כמו שכתוב בזהר הקדוש. עיין תיקוני זוהר נב, ב: בההוא אתר דשריאי עבירה ואסתלק